

https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ni.htm

Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. (2023). *Ochikuvannia promyslovykh pidpriemstv shchodo perspektyv rozvytku yikh dilovoi aktyvnosti za vydamy ekonomichnoi diialnosti ta osnovnymy promyslovymy hrupamy*. https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/fin/opd_ek/pr/opp_opg.htm

Natsionalna asotsiatsiia bankiv Ukrainy (NABU). (n.d.-a). *Promvyrobnytstvo ta budivnytstvo*. <https://nabu.ua/ua/promvirobnitstvo-budivnytstvo.html>

Natsionalna asotsiatsiia bankiv Ukrainy (NABU). (n.d.-b). *VVP Ukrainy za roky*. <https://nabu.ua/ua/vvp-2.html>

Simshag, I. O. (2023). Stratehichne partnerstvo «osvitabiznes» u povoyennomu vidnovlenni Ukrainy. In *Innovatsiini doslidzhennia ta perspektyvy rozvytku nauky i tekhniky u XXI stolitti* (Rivne, October 19, 2023) (pp. 167–169). Rivne.

Stehnei, M. I., Almashii, V. V., & Osuskyi, S. V. (2023). Transformatsiini protsesy ekonomiky Ukrainy v suchasnykh umovakh. In *Finansove rehulivannia*

zrushen u ekonomitsi Ukrainy: Zbirnyk tez dopovidei uchasykiv VII Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii (Mukachevo, March 23, 2023) (pp. 88–91). Mukachevo.

Shesterniak, M., & Halchak, Kh. (2021). Tsyfrovi transformatsii audytu v umovakh COVID-19. In *Mizhnarodna nauково-praktychna Internet-konferentsiia "Oblik, opodatkovannia i kontrol: teoriia ta metodolohiia"* (Ternopil, May 28, 2021) (pp. 168–171). Ternopil.

Zaverbnyi, A. S., & Salo, K. R. (2022). Problemy ta perspektyvy rozvytku Industrii 4.0 v Ukraini za umov yevrointehruvannia. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku*, (4)2, 374–382.

DOI: <https://doi.org/10.23939/smeu2022.02.374>

Науковий керівник – Решетняк О. І.,

доктор економічних наук, доцент, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України (Харків)

УДК 338.87

JEL Classification: G32; O17; O18

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-3-137-143>

ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ФІНАНСУВАННЯ ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

© 2025 ВІННИЦЬКИЙ Я. Г.

УДК 338.87

JEL Classification: G32; O17; O18

**Вінницький Я. Г. Інноваційні механізми фінансування гуманітарного розмінювання в Україні:
виклики, можливості та перспективи**

У статті здійснюється комплексний аналіз інноваційних фінансових механізмів гуманітарного розмінювання в Україні з метою визначення ефективних стратегій залучення ресурсів для оперативного усунення мінної загрози та економічного відновлення постраждалих регіонів. Розглядаються два основні підходи: тематичні облигації, прив'язані до сталого розвитку, та державно-приватні партнерства, орієнтовані на результат. На підставі аналізу даних з наукових публікацій, звітів ПРООН, Reuters, Forbes Україна та інших джерел визначено масштаби мінного забруднення, економічні втрати та рівень міжнародної підтримки, що свідчить про нагальність розробки нових фінансових інструментів. Додатковий аналіз дозволяє окреслити, що використання інноваційних механізмів не лише сприятиме оперативному реагуванню на мінні загрози, але й створить можливості для інтеграції розмінувальних заходів із довгостроковими стратегіями економічного розвитку. Впровадження тематичних облигацій може стимулювати розвиток ринків капіталу в Україні, а державно-приватні партнерства сприятимуть активізації приватних інвестицій, що є критично важливим в умовах обмеженості бюджетних коштів. У результаті комплексний підхід до фінансування гуманітарного розмінювання має потенціал стати каталізатором економічного відновлення та підвищення безпеки населення на постраждалих територіях. У статті також наведено конкретні рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правового середовища, оптимізації залучення інвестицій і впровадження сучасних систем управління ризиками, що сприятиме стабільності фінансових потоків і підвищенню ефективності розмінувальних заходів. Таким чином, дослідження формує основу для подальших практичних кроків у напрямку інноваційного фінансування гуманітарного розмінювання, що є пріоритетним завданням в умовах постконфліктного відновлення в Україні.

Ключові слова: гуманітарне розмінювання, інноваційні фінансові механізми, тематичні облигації, державно-приватне партнерство, мінна загроза, економічне відновлення.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 9.

Вінницький Ярослав Геннадійович – аспірант, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (просп. Берестейський, 54/1, Київ, 03057, Україна)

E-mail: yaroslav.vinnyskiy@gmail.com

**Vinnytskyi Ya. H. Innovative Financing Mechanisms for Humanitarian De-mining in Ukraine:
Challenges, Opportunities, and Prospects**

The article conducts a comprehensive analysis of innovative financial mechanisms for humanitarian demining in Ukraine with the aim of identifying efficient strategies for resource mobilization to promptly eliminate the mine threat and economically restore the affected regions. Two main approaches are considered: thematic bonds linked to sustainable development and results-oriented public-private partnerships. Based on the conducted analysis of data from scientific publications, UNDP reports, Reuters, Forbes Ukraine, and other sources, the scale of landmine contamination, economic losses, and the level of international support have been determined, indicating the urgency of developing new financial instruments. Additional analysis allows us to outline that the use of innovative mechanisms will not only facilitate prompt responses to mine threats but also create opportunities for integrating demining activities with long-term economic development strategies. The introduction of thematic bonds can stimulate the development of capital markets in Ukraine, and public-private partnerships will promote the activation of private investments, which is critically important in conditions of budgetary constraints. As a result, a comprehensive approach to financing humanitarian demining has the potential to become a catalyst for economic recovery and increased safety for the population in affected areas. The article also provides specific recommendations for improving the regulatory environment, optimizing investment attraction, and implementing modern risk management systems, which will contribute to the stability of financial flows and the efficiency of demining activities. Thus, the research forms the basis for further practical steps towards innovative financing of humanitarian demining, which is a priority task in the context of post-conflict recovery in Ukraine.

Keywords: humanitarian demining, innovative financial mechanisms, thematic bonds, public-private partnership, mine threat, economic recovery.

Fig.: 1. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 9.

Vinnytskyi Yaroslav H. – Postgraduate Student, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman (54/1 Beresteyskiy Ave., Kyiv, 03057, Ukraine)

E-mail: yaroslav.vinnytskyi@gmail.com

Гуманітарне розмінування в Україні набуває особливої актуальності в умовах триваючих воєнних дій і наслідків повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році. Значна частина території країни (майже 30% загальної площі) знаходиться під загрозою мінної забрудненості, що створює серйозні ризики для безпеки населення, економічного розвитку та відновлення постраждалих регіонів [5]. Фінансові оцінки вартості проведення розмінувальних робіт сягають від 34,6 до 37 млрд дол. США, що підкреслює необхідність пошуку нових механізмів фінансування для забезпечення належного рівня заходів у цій сфері [8]. У цьому контексті важливим є розроблення інноваційних фінансових інструментів, здатних залучити як державні, так і приватні ресурси, а також донорську підтримку міжнародних партнерів [6].

Метою цього дослідження є комплексний аналіз інноваційних фінансових механізмів гуманітарного розмінування в Україні, що спрямований на визначення ефективних джерел фінансування, таких як державні бюджетні кошти, гранти міжнародних донорів та інвестиції приватного сектора через державно-приватні партнерства, а також оцінку перспектив застосування інноваційних інструментів, зокрема тематичних облігацій, для забезпечення оперативного розмінування, підвищення безпеки населення та стимулювання економічного відновлення постраждалих регіонів.

У контексті постконфліктного відновлення та зростаючої загрози мінної забрудненості території, гуманітарне розмінування набуває ключового значення для забезпечення безпеки населення та

стимулювання економічного зростання. Сучасні виклики, зумовлені воєнним конфліктом і високими фінансовими витратами на розмінувальні роботи, вимагають розробки ефективних стратегій залучення ресурсів із різних джерел. Таке фінансування повинно враховувати специфіку воєнного середовища, величину необхідних інвестицій і потребу у швидкому відновленні постраждалих регіонів, що створює основу для інтегрованого підходу у вирішенні проблем мінної загрози.

Фінансування гуманітарного розмінування в Україні має бути комплексним, що базується на інтегрованій системі залучення фінансових ресурсів із різних секторів. До них належать такі (рис. 1).

У сучасних умовах, коли бюджетні ресурси обмежені, а фінансові потреби зростають через масштабні наслідки воєнних дій, упровадження інноваційних механізмів фінансування набуває особливої актуальності. Забезпечення комплексного підходу до фінансування гуманітарного розмінування є критично важливим для оперативного реагування на загрози мінної забрудненості, стимулювання економічного відновлення та підвищення безпеки населення.

Основна теза полягає в тому, що інтеграція інноваційних фінансових інструментів дозволяє ефективно поєднувати державне фінансування, міжнародну донорську підтримку та приватні інвестиції для забезпечення стабільного фінансування заходів з розмінування. Серед таких механізмів виділяються два основні напрямки: те-

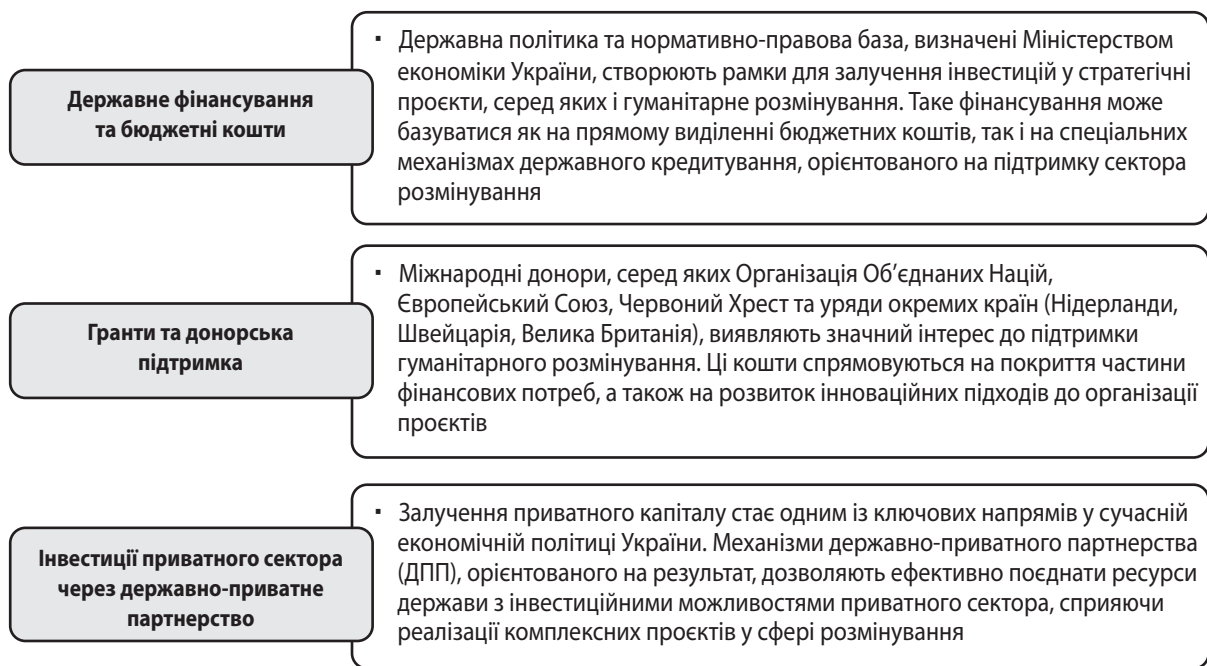


Рис. 1. Джерела фінансування гуманітарного розмінування в Україні

Джерело: сформовано автором на основі матеріалів [5; 6; 8].

матичні облигації, прив'язані до сталого розвитку (ТОПР), і державно-приватне партнерство, орієнтоване на результат (ДПП-ОР).

Тематичні облигації передбачають випуск державних цінних паперів, кошти від продажу яких розподіляються між безпосереднім фінансуванням розмінувальних заходів та ініціативами сталого розвитку, наприклад у сфері сільського господарства. За моделюванням, представленим у техніко-економічному обґрунтуванні [8], випуск облигацій на суму 250 млн дол. США дозволяє спрямувати 50% отриманих коштів на розмінування, тоді як інша половина забезпечує підтримку перехідних процесів у сільському господарстві, що сприяє підвищенню ринкової вартості продукції та економічній стабілізації регіонів.

Державно-приватне партнерство, орієнтоване на результат, об'єднує ресурси держави та приватного інвестора для реалізації комплексних проектів, що включають не лише розмінування територій, але й подальший розвиток об'єктів відновлюваної енергетики, зокрема будівництво сонячних електростанцій. За запропонованою схемою, пілотний проект потужністю 10 МВт із вартістю приблизно 10 млн дол. США має потенціал залучити додаткові 13 млн дол. США нового фінансування [8], що сприяє зниженню фінансових ризиків і стимулює економічну інтеграцію та розвиток інфраструктури.

Для більшої наочності наведено таблицю, яка порівнює основні характеристики зазначених механізмів (табл. 1).

Інноваційні фінансові механізми, такі як ТОПР та ДПП-ОР, мають потенціал значно розширювати можливості фінансування гуманітарного розмінування в Україні. Вони забезпечують не лише залучення додаткових інвестицій, але й сприяють економічному відновленню територій, підвищенню енергетичної незалежності та розвитку сталого сільського господарства. Водночас їх реалізація потребує створення сприятливого нормативно-правового середовища, ефективної координації між державними органами та міжнародними інвесторами, а також розробки механізмів управління ризиками для гарантування стабільності цих фінансових інструментів.

Незважаючи на потенційні переваги використання інноваційних фінансових механізмів у сфері гуманітарного розмінування, їх упровадження супроводжується низкою викликів, що потребують всебічного аналізу. Основними проблемами є необхідність міжвідомчої координації, подолання нормативно-правових бар'єрів, управління ризиками та розробка ефективних механізмів залучення інвесторів.

Реалізація масштабних фінансових ініціатив потребує взаємодії між урядовими структурами, міжнародними партнерами та приватним сектором. Відсутність єдиного координаційного центру, що здійснював би стратегічне управління залученими фінансовими ресурсами, може призвести до розпорошення коштів і зниження ефективності програм розмінування [5].

Основні характеристики ТОПР і ДПП-ОР

Механізм	Опис	Фінансовий масштаб	Додаткові переваги	Джерело
Тематичні облігації, прив'язані до сталого розвитку (ТОПР)	Випуск державних облігацій для фінансування заходів з розмінування та ініціатив сталого розвитку, зокрема у сфері сільського господарства	250 млн дол. США	Розподіл коштів (50 % – розмінування, 50 % – підтримка сільського господарства), економічна стабілізація регіонів	ПРООН (2024)
Державно-приватне партнерство, орієнтоване на результат (ДПП-ОР)	Співпраця держави та приватного інвестора для реалізації проєктів розмінування з подальшим будівництвом сонячних електростанцій	Пілотний проєкт: ~10 млн доларів США; потенціал залучення додаткових 13 млн дол. США	Зниження фінансових ризиків, стимулювання економічної інтеграції та розвиток інфраструктури	ПРООН (2024)

Джерело: сформовано автором на основі матеріалів [8].

Попри те, що окремі законодавчі ініціативи вже передбачають можливість залучення інвестицій у сферу розмінування, їх практична реалізація є обмеженою через відсутність достатньо розвинених правових механізмів контролю за використанням коштів та формування договірних відносин між державою та приватними інвесторами [6].

Ризики, пов'язані з воєнними діями, можливими пошкодженнями інфраструктури та нестабільністю фінансових ринків, вимагають розробки механізмів державного страхування інвестицій і застосування міжнародних фінансових гарантій для підвищення довіри з боку інвесторів [8].

Успішне впровадження державно-приватного партнерства у сфері гуманітарного розмінування потребує створення стимулюючого середовища для інвесторів, зокрема через податкові пільги, механізми страхування ризиків і механізми розподілу відповідальності. Досвід міжнародної програми із відновлення після конфліктів демонструє, що залучення приватного сектора можливе за умов гарантій з боку держави та міжнародних партнерів.

Одним із ключових стимулів для бізнесу є надання інвестиційних гарантій, які забезпечують захист капіталу від можливих втрат через нестабільний стрес у регіонах, що потребують розмінування. Крім того, запровадження державних компенсаційних механізмів для компаній, які беруть участь у гуманітарному розмінуванні, може суттєво підвищити їх зацікавленість у співпраці.

Ще одним аспектом є механізм запровадження відкладених платежів, коли приватні компанії здійснюють розмінування за власні кошти, а держава та міжнародні донори компенсують витрати після

перевірки виконання робіт. Такий підхід дозволяє зменшити початкові фінансові навантаження на державний бюджет і залучити компанії, які готові працювати за довгостроковими контрактами.

Крім того, перспективним напрямком є розвиток «зеленого» фінансування, що передбачає використання механізму тематичних зобов'язань, пов'язаних із старим розвитком. Наприклад, у постраждалих регіонах після розмінування можуть бути впроваджені проєкти з розвитку відновлюваної енергетики або екологічного сільського господарства. Такі дії дозволяють інвесторам отримувати прибуток не лише від виконання розмінувальних робіт, але й від подальшого використання очищених територій у рамках сталих бізнес-моделей [1].

Досвід країн, що вже реалізовували подібні проєкти після збройних конфліктів, вирішує питання про важливість створення єдиного координаційного центру для державно-приватних ініціатив. Такий орган має забезпечити управління об'єктами, залучення міжнародного капіталу та контроль за ефективністю виконання робіт. Наприклад, в Афганістані подібний підхід дозволив спрямувати понад \$1,5 млрд у сферу гуманітарного розмінування за рахунок партнерства між державним сектором, міжнародними організаціями та приватними компаніями [9].

Таким чином, застосування комплексних фінансових інструментів, страхових механізмів та моделей співфінансування може суттєво підвищити ефективність державно-приватного партнерства у сфері гуманітарного розмінування в Україні.

Ефективне фінансування заходів з розмінування є критично важливим для зменшення економічних втрат і забезпечення стабільного використання земельних ресурсів, що постраждали від бойових дій. Дослідження М. Ю. Покальчука, А. В. Марачука та О. О. Шулепової [7] у сфері правового забезпечення заходів повоєнного відновлення земельних ресурсів України демонструє, що для відновлення та рекультивации земель необхідний комплексний підхід, який інтегрує економічні, екологічні та соціальні аспекти, а також ґрунтовну законодавчу базу.

Цей підхід є особливо актуальним для гуманітарного розмінування, де, подібно до процесів відновлення земель, необхідно поєднувати традиційні джерела фінансування з інноваційними механізмами залучення ресурсів. З огляду на це, впровадження таких інструментів, як тематичні облигації, прив'язані до сталого розвитку, та державно-приватні партнерства, можуть стати ключовим чинником для забезпечення необхідних інвестицій у сфері розмінування.

Наукове дослідження співавторів [7] підкреслює, що без комплексної законодавчої підтримки відновлювальні заходи не зможуть бути впроваджені ефективно – через недосконалість нормативно-правової бази. Аналогічно, для інноваційних фінансових механізмів гуманітарного розмінування необхідне створення сприятливого нормативно-правового середовища, яке забезпечить юридичну стабільність та стимулюватиме інвестиційну активність як на державному, так і на приватному рівнях.

Автори дослідження зазначають, що комплексне регулювання земельних відносин має включати стандартизацію заходів, моніторинг стану ґрунтів, контроль за використанням земель та економічне стимулювання раціонального землекористування. Ці принципи можуть бути застосовані до механізмів фінансування гуманітарного розмінування: створення нормативно-правової бази для розробки стандартів якості та безпеки розмінувальних робіт, упровадження системи моніторингу ефективності використання фінансових ресурсів, а також розробка механізмів компенсації економічних збитків, завданих бойовими діями.

Отже, інтеграція результатів дослідження М. Ю. Покальчука, А. В. Марачука та О. О. Шулепової [7] щодо концепції інноваційних механізмів фінансування гуманітарного розмінування дозволяє окреслити низку стратегічних напрямків. Серед них – розробка та законодавче закріплення стандартів розмінувальних заходів, створення системи управління ризиками та використання сучасних

технологій для оцінки ефективності реалізації фінансових інструментів.

Такий комплексний підхід сприятиме не лише оперативному усуненню мінної загрози, а й забезпечить довгострокову економічну стійкість і відновлення постраждалих територій.

Безумовно, для успішної інтеграції інноваційних фінансових механізмів у систему гуманітарного розмінування необхідно розробити комплексну стратегію, що передбачає створення нормативно-правових умов, розширення можливостей для державно-приватного партнерства та впровадження ефективних інструментів управління ризиками. Лише за умови системного підходу та активної участі всіх зацікавлених сторін можливо забезпечити ефективне залучення фінансових ресурсів та підвищення рівня безпеки на постраждалих територіях.

Наведемо таблицю, що ілюструє ключові статистичні показники гуманітарного розмінування в Україні, побудовану на базі даних з Укрінформ, Reuters, Forbes Україна та Міністерства економіки України (табл. 2). Представлені дані дозволяють здійснити об'єктивний аналіз масштабу мінного забруднення, оцінити економічні втрати та визначити рівень міжнародної підтримки, що свідчить про безпосередній вплив мінної загрози на соціально-економічний розвиток та потенціал мобілізації фінансових ресурсів для подальшого розмінування.

Представлені дані свідчать про високий масштаб проблеми мінного забруднення в Україні. За даними Укрінформ, потенційно забруднена мінами територія складає 139 000 км², що свідчить про серйозну загрозу безпеці населення, адже понад 1 088 цивільних осіб вже постраждали, серед яких 319 осіб загинули.

Економічні наслідки мінного забруднення є суттєвими: щорічні втрати ВВП оцінюються в \$11 млрд, що становить 5,6% національного ВВП, а повна вартість розмінування може сягати \$34,6 млрд. При цьому міжнародна фінансова підтримка залишається на рівні понад \$700 млн, що підкреслює необхідність активізації зусиль із залучення додаткових фінансових ресурсів. Результати обстеження земель сільськогосподарського призначення (53 700 га) вказують на можливості відновлення аграрного сектора після проведення заходів з розмінування, що є важливим аспектом економічного відновлення постраждалих регіонів.

Ключові статистичні показники гуманітарного розмінування в Україні

Показник	Значення	Джерело
Потенційно забруднена мінами територія	139 000 км ²	Укрінформ
Кількість постраждалих цивільних осіб	1 088 (з них 319 загиблих)	Укрінформ
Щорічні втрати ВВП через мінне забруднення	\$11 млрд (5,6% національного ВВП)	Reuters
Оцінка вартості повного розмінування	\$34,6 млрд	Reuters
Міжнародна фінансова підтримка на розмінування	Понад \$700 млн	Forbes Україна
Обстежені землі сільськогосподарського призначення у 2024 році	53 700 га	Міністерство економіки України

Джерело: сформовано автором на основі матеріалів [1–4].

ВИСНОВКИ

Аналіз сучасного стану гуманітарного розмінування в Україні свідчить про необхідність застосування інноваційних механізмів фінансування, що забезпечать комплексний підхід до вирішення масштабної проблеми мінної забрудненості. Запропоновані механізми, зокрема тематичні облигації, прив'язані до сталого розвитку, та державно-приватне партнерство, орієнтоване на результат, демонструють потенціал для залучення значних фінансових ресурсів, які можуть сприяти як оперативному розмінуванню, так і довгостроковому економічному відновленню постраждалих регіонів [8]. Проте успішна реалізація цих моделей вимагає вирішення низки організаційних, регуляторних і ризикових аспектів, що підкреслює необхідність подальших досліджень і пілотних впроваджень.

Таким чином, інноваційні механізми фінансування гуманітарного розмінування мають потенціал не лише для поліпшення безпеки населення, а й для стимулювання економічного відновлення України в умовах постконфліктного відновлення. Впровадження зазначених підходів сприятиме залученню державних, міжнародних і приватних ресурсів, забезпечуючи комплексну підтримку ключових інфраструктурних і соціально-економічних процесів у країні. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Байда В. Ринок на понад \$37 млрд. Які економічні можливості для інвесторів та бізнесу відкриває гуманітарне розмінування в Україні? *Forbes Україна*. 20 лютого 2024. URL: <https://forbes.ua/money/rinok-na-ponad-37-mlrd-yaki-ekonomichni-mozhливosti-dlya-investoriv-ta-biznesu-vidkrivae-gumanitarne-rozminuvannya-v-ukraini-rozpovidae-direktor-tsg-r-volodimir-bayda-20022025-27341>
2. Гуманітарне розмінування: з початку року обстежено понад 53,7 тис. га земель сільгосппризначення. *Міністерство економіки України*. 11.03.2024. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?id=e69e447e-5c55-4319-b3e0-912c3b523313&lang=uk-UA&title=GumanitarneRozminuvannya>
3. Harmash O. Landmines cost Ukraine \$11 bln GDP each year, says report. *Reuters*. September 10, 2024. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/landmines-cost-ukraine-11-bl-n-gdp-each-year-says-report-2024-09-10/>
4. Пістряга Т. Розмінування України: що зроблено у 2024 році та чого чекати у 2025 році. *Укрінформ*. 20.12.2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3940363-rozminuvannya-ukraini-so-zrobлено-u-2024-roci-ta-cogo-cekati-u-2025mu.html>
5. Ляшенко П. А., Плетньов М. В., Вахлакова В. В. Техніко-економічні аспекти гуманітарного розмінування в умовах війни. *Академічні візії*. 2024. Вип. 31. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11145656>
6. Нормативно-правова база у сфері державної підтримки для інвестиційних проєктів із значними інвестиціями. *Міністерство економіки України*. 26.09.2024. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=6830e96a-ea33-419d-9c21-af44c9434a05&title=NormativnopravovaBazaUSferiDerzhavnoiPidtrimkiDliaInvestitsiinihProektivZnachimimiInvestitsiimi>
7. Покальчук М. Ю., Марачук А. В., Шулепова О. О. Правове забезпечення заходів повоєнного відновлення земельних ресурсів України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 6. С. 455–461. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.74>
8. Посилення фінансування протимінної діяльності в Україні: Техніко-економічне обґрунтування. *ПРООН*. Вересень 2024. URL: <https://demine.gov.ua/npas/posylennia-finansuvannya-protyminnoi-dialnosti-v-ukraini>

9. Державно-приватне партнерство в гуманітарній протимінній діяльності: Уроки Афганістану. UNMAS. 2023. URL: <https://www.unmas.org/humanitarian-demining-ppp-case-study>

REFERENCES

- Bayda, V. (2024, February 20). Rynok na ponad \$37 mlrd. Yaki ekonomichni mozhyvosti dlia investoriv ta biznesu vidkryvaie humanitarne rozminuvannia v Ukraini? *Forbes Ukraina*. <https://forbes.ua/money/rinok-na-ponad-37-mlrd-yaki-ekonomichni-mozhlyvosti-dlya-investoriv-ta-biznesu-vidkrivae-gumanitarne-rozminuvannya-v-ukraini-rozpovidae-direktor-tmgr-volodimir-bayda-20022025-27341>
- Harmash, O. (2024, September 10). Landmines cost Ukraine \$11 bln GDP each year, says report. *Reuters*. <https://www.reuters.com/world/europe/landmines-cost-ukraine-11-bln-gdp-each-year-says-report-2024-09-10/>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. (2024, March 11). Humanitarnerozminuvannia: zpochatku roku obstezhenno ponad 53,7 tys. ha zemel sil' hosppryznachennia. <https://me.gov.ua/News/Detail?id=e69e447e-5c55-4319-b3e0-912c3b523313&lang=uk-UA&title=GumanitarneRozminuvannia>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. (2024, September 26). Normatyvno-pravova baza u sferi derzhavnoi pidtrymky dlia investytsiinykh proektiv iz znachnymy investytsiiami. <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=6830e96a-ea33-419d-9c21-af44c9434a05&title=NormativnopravovaBazaUSferiDerzhavnoiPidtrimkiDliaInvestitsiinykhProektivIzZnachimilInvestitsiiami>
- Pistruha, T. (2024, December 20). Rozminuvannia Ukrainy: shcho зроблено u 2024 rotsi ta chocho chekati u 2025 rotsi. *Ukrinform*. <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3940363-rozminuvanna-ukraini-so-zrobleno-u-2024-roci-ta-cogo-cekati-u-2025mu.html>
- Pokalchuk, M. Yu., Marachuk, A. V., & Shulepova, O. O. (2024). Pravove zabezpechennia zakhodiv povoyennogo vidnovlennia zemelnykh resursiv Ukrainy. *Analitichno-porivnial'ne pravoznavstvo*, (6), 455–461. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.74>
- Plietnov, M. V., Lyashenko, P. A., & Vakhlakova, V. V. (2024). Tekhniko-ekonomichni aspekty humanitarnoho rozminuvannia v umovakh viiny. *Akademichni vizii*, (31). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11145656>
- Posylenia finansuvannia protymynnoi diial'nosti v Ukraini: Tekhniko-ekonomichne obgruntuvannia. (2024, September). *PROON*. <https://demine.gov.ua/npas/posylenia-finansuvannia-protymynnoi-diial'nosti-v-ukraini>
- UNMAS. (2023). Derzhavno-pryvatne partnerstvo v humanitarnii protymynnoi diial'nosti: Uroky Afhanistanu. <https://www.unmas.org/humanitarian-demining-ppp-case-study>

Науковий керівник – Примостка Л. О.,

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри банківської справи та страхування
Київського національного економічного університету
ім. Вадима Гетьмана